יום א', י"א בניסן תשס"ו (09 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הרהורים והגיגים על ההגדה – לקראת חג הפסח...

*בדף האחרון מיום ג', **ו' בניסן**, הזכרנו כי בתחילת ליל הסדר, אנו מרימים את קערת הסדר ומכריזים, "הא לחמא עניא... כל דכפין ייתי וייכול..." קטע זה, **הכתוב בשפה הארמית**, משמע:* "**זה** (המצה) **לחם עוני שאכלו אבותינו בארץ מצרים, כל מי שרוצה יבוא ויאכל, כל מי שרוצה יבוא ויפסח** (=יקריב את קרבן הפסח)**. עכשיו אנו כאן** (בגלות)**, לשנה הבאה בארץ-ישראל. השנה אנו עבדים, לשנה הבאה בני חורין**."

= ויש להבין, מדוע קטע זה אינו כתוב או מתורגם לעברית כמו שאר ההגדה (מה גם שחובה היא לקרוא את ההגדה בשפה שמבינים אותה, כל-כך חשובה מצוות 'סיפור יציאת מצרים' בליל הסדר.) וכן, מדוע קטע זה הנוסך תקוה לעתיד טוב יותר – מגלות לגאולה, נמצא בתחילת ההגדה ולא בסופה. שהרי כל עניין ההגדה זה לחזור, כביכול אחורה, למציאות שיעבוד מצרים, ואף למציאות שלפניה – "מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו וכו', ואח"כ עבדים היינו לפרעה במצרים." והיה מתאים ש"נקנח" את ההגדה בנימה אופטימית של "הא לחמא עניא" בסוף ההגדה כמו שנהוג באמת לסיים בשיר הידוע – "**לשנה הבאה בירושלים הבנויה!**"

מבאר על כך ה'כתב סופר' שקטע זה אינו רק סיום אופטימי למציאות של עבר קשה, אלא מדובר בהכוונה נפשית ומוסרית של המסובין לשלחן. כיצד אפשר לתרגם את כל העבר הקשה והסבל הרב שעברנו במצרים למנוף ועליה להצמחת כוחות חדשים של נתינת צדקה ועשיית חסד? כמו שהתורה מצווה פעמים רבות לתת צדקה ולזכור את השכבות הנמוכות והנזקקות שמכונות בד"כ בשמות קבועים – "הגר, היתום והאלמנה" – וכיו"ב. והתורה מנמקת את הצורך בנתינה וסיוע לאחרים – "**וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים**"... **ויש כאן מסר כפול**:

א. כשם שהקב"ה עשה עמנו חסד כשהיינו בבחינת נזקקים במצרים בהיותנו חסרי כל, מושפלים ונרדפים, כך אנו מצווים לעשות חסד עם אחרים הזקוקים לכך, ולהיות רגישים וקשובים לצרכי הזולת. ו-

ב. בבואנו לתת ולתרום מממוננו וכוחנו לזולת, לא ירע לבבנו על מה שאנו מוציאים ומחסרים משלנו, כי יחסית למה שהיינו פעם, מצבנו טוב לאין ערוך, ו"איזהו עשיר? השמח בחלקו!" ולכן, ניתֵן בשמחה ובעין טובה.

בכל מקרה, עם פתיחת ליל הסדר, ליל הגאולה, **אנו מצהירים על נכונותנו לתת גם לאחרים הזקוקים לכך**, ולארח אותם על שלחננו – ועד כמה שאפשר לקיים זאת בפועל, ע"י אירוח של משפחות נזקקות, עולים חדשים, חיילים וכיו"ב. וגדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, וע"י כך, אנו הופכים את ליל הסדר, לא רק לנוסטלגיה של העבר, אלא **להצמחת כוחות חדשים של נתינה למען הזולת**, ומתוך כך אנו באמת מקרבים את הגאולה.

ולכן, מובן למה נקט בלשון ארמית. כיון שזו היתה השפה המדוברת בפי כל בתקופת הגלות של בית ראשון ובית שני, ובכך אנו פונים אל כל העם – מקטון ועד גדול – לבוא

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום א', י"א בניסן תשס"ו (09 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ולשבות במחיצתנו ללא הבדל גזע, דת ומין. **ומתוך ההתבטלות לכלל ישראל**, אנו מחזקים את מגמת הנתינה והתרומה למען הכלל... = [ש. דביר – פסח כהלכה]

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל